

PATVIRTINTA

Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos
centro vadovės įsakymu 2018-12-06,
Nr. 12-6/4

**Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centro
KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA**

I. BENDROSIOS PROGRAMOS NUOSTATOS

1. Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centras 2019–2025 metų korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis yra užtikrinti korupcijos prevencijos ir kontrolės, antikorupcinio švietimo, informuotumo antikorupcijos temomis sistemą Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centre (toliau „Centre“) 2019–2025 metais.

Ši Programa orientuota į korupcijos rizikos veiksnių mažinimą ir valdymą, antikorupcinio švietimo ir informavimo apie korupcinio pobūdžio prasižengimus sistemos sukūrimą Centre.

2. Programoje vartojamos sąvokos:

2.1. Korupcija – tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksnių pagal einamas pareigas, taip pat darbuotojo arba jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės arba kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimti, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas darbuotojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksnių pagal darbuotojo/s pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

2.2. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio Nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

2.3. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant atitinkamą priemonių sistemą, tai pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

2.4. Antikorupcinis švietimas – tai veikla, kuria siekiama mažinti korupciją ugdyti individualią ir kolektyvinę atsakomybę, pilietiškumą bei supažindinti su asmens teisėmis ir pareigomis visuomenę.

3. Kitos Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Programa siekiama aktyvinti visuomenės paramą įgyvendinant numatytas kovos su korupcija priemones, plėtoti glaudų Centro bendradarbiavimą su Savivaldybei pavaldžiomis įstaigomis ir įmonėmis, nevyriausybinėmis ar kitomis organizacijomis, fiziniaisiais asmenimis, skatinti visuomenės nepakantumą korupcijai.

5. Antikorupciniai mokymai, kaip viena iš korupcijos rizikos mažinimo priemonė, vykdomi ir Centro darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis.

II. KORUPCIJOS CENTRE PRIELAUDŲ ANALIZĖ

6. Bendrosios korupcijos prielaidos Centre:
 - 6.1. Socialinės (nepakankamas socialinių paslaugų sistemos darbuotojų atlyginimas ir pan.);
 - 6.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas; kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus);
 - 6.3. institucinės (nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais; trūksta viešumo);
 - 6.4. struktūrinės (socialinių paslaugų sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai; nepakankamas aprūpinimo informacinėmis technologijomis lygis ir pan.);
 - 6.5. visuomeninės pilietiškumo stokos (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas; nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams; piliečių pasyvumas antikorupcinei veiklai);
 - 6.6. išorinių veiksnių (tinkamų sąlygų atskirų socialinių paslaugų sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas; klientų pasyvumas antikorupcinei veiklai).
7. Specifinės prielaidos socialinių paslaugų sistemoje, darančios įtaką Centro veiklai (administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas, ir kt. viešieji pirkimai ir užsakymai, nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas paslaugas, apie klientų teises ir galimybes ir t.t.).

III. II. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRINCIPAI

8. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:
 - 8.1. teisėtumo – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų;
 - 8.2. visuotinio privalomumo – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

8.3. sąveikos – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

8.4. pastovumo – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo institucijai, kuri pagal savo kompetenciją įgaliota įgyvendinti tokius pasiūlymus.

IV. GALIMOS KORUPCIJOS CENTRE PASEKMĖS

9. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius socialinių paslaugų sistemoje, dėl ko gali:
 - 9.1. sumažėti socialinių paslaugų sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų socialinių paslaugų kokybė;
 - 9.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą socialinių paslaugų teikimu;
 - 9.3. sumažėti klientų pasitikėjimą centru;
 - 9.4. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo galimybes, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

V. APLINKOS ANALIZĖ

8. Sveikatos sistemos subjektų (sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos) vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.
9. Galima išskirti veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:
 - 9.1. pagrindinės funkcijos – sveikatos priežiūros vykdymas (lėšų, gautų iš ligonių kasų, tikslinis panaudojimas);
 - 9.2. veikla, susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;
 - 9.3. viešieji pirkimai ir užsakymai;
 - 9.4. administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas;

- 9.5. personalinės atsakomybės ir standartinių procedūrų stoka teikiant sveikatos priežiūros paslaugas;
- 9.6. viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų (ambulatorinės ir stacionarinės) bei duomenų ir ataskaitų apie suteiktas paslaugas teikimas.

VI. KORUPCIJOS PREVENCIJA

10. Korupcijos prevencija socialinių paslaugų sistemoje – galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis socialinių paslaugų sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Centro gaunamų įvairių finansavimo šaltinių lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija socialinių paslaugų sistemoje – galimų lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis socialinių paslaugų sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto lėšų gavimo.
11. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos socialinių paslaugų sistemoje programos uždaviniai:
- 11.1. vykdant Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą (Žin., 2002, Nr.57-2297) parengti korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) įstaigoje programą;
- 11.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas:
- 11.2.1. vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;
- 11.2.2. nustatčius korupcijos prielaidas – imtis priemonių joms pašalinti;
- 11.2.3. atlikti teisės aktų, reglamentuojančių visuomeninius santykius, kuriuose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, antikorupcinį vertinimą (teisės aktų teminę korupcijos prevencijos analizę), teikti pasiūlymus dėl šių teisės aktų tobulinimo;
- 11.2.4. kasmet analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.);
- 11.3. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę socialines paslaugas teikiančių organizacijų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

- 11.4. bendradarbiauti su Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), kitomis ministerijomis ir institucijomis, dalyvaujant įvairiuose dalykiniuose susitikimuose bei keičiantis turima informacija apie taikomas korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą;
12. Specifiniai korupcijos prevencijos socialinių paslaugų sistemoje uždaviniai:
 - 12.1. sukurti skaidrią ir prieinamą socialinių paslaugų sistemą;
 - 12.2. užtikrinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę;
 - 12.3. tobulinti paslaugų apmokėjimo ir kainų skaičiavimo metodiką;
 - 12.4. užtikrinti socialinių paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;
 - 12.5. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus, pagal kuriuos priemonės ir paslaugos būtų perkamos laikantis pirkimo – pardavimo sutarčių;
 - 12.6. tobulinti socialinių paslaugų sistemos informacijos sistemą;
 - 12.7. užtikrinti korupcijos prevencijos socialinių paslaugų sistemoje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

VI. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS SOCIALINIŲ PASAUGŲ SISTEMOJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

13. Norint į Korupcijos prevencijos socialinių paslaugų sistemoje programą įtraukti visuomenę, reikia:
 - 13.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę darbuotojų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;
 - 13.2. ugdyti antikorpacinę kultūrą (visuomenės ir tarp jų socialinių paslaugų sistemos darbuotojų antikorpacinis švietimas, ugdymas bei visuomenės nepakantumo korupcijai skatinimas);
 - 13.3. informuoti visuomenę apie socialinių paslaugų sistemoje vykdomą korupcijos prevencijos programą per žiniasklaidą;
 - 13.4. skatinti socialinių paslaugų sistemos darbuotojus bei kitus šalies gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant socialines paslaugas. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš gyventojų;
 - 13.5. reguliariai vertinti Korupcijos prevencijos programos veiksmingumą.

VII. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

14. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo būtina:
 - 14.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
 - 14.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;
 - 14.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, informuoti centro vadovę;
 - 14.4. bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba.

VIII. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

15. Korupcijos prevencijos programos socialinių paslaugų sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
16. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo Centras.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas dveji metai.
 18. Korupcijos prevencijos programa, jei reikia, gali būti papildoma ir dažniau.
-

Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centro 2019-2021 m. korupcijos prevencijos programos priemonių planas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Priemonės įgyvendinimo terminai	Priemonės vertinimo kriterijai	Priemonės vykdytojai
PRIEMONĖS KORUPCIJOS PREVENCIJAI IR SKAIDRUMUI UŽTIKRINTI				
1.	Rengti, peržiūrėti ir atnaujinti kovos su korupcija programą, skatinti korupcijos prevencijos iniciatyvas ir jų viešinimą.	2018 m. – 2021 m.	Parengtų /atnaujintų programų skaičius	Vadovė
2.	Siųsti (komandiruoti) darbuotojus dalyvauti mokymuose antikorupcijos temomis.	1krt./metai	Mokymų skaičius	Vadovė
3.	Vykdyti švietimą ir teikti informaciją Centro darbuotojams, skirtą korupcijos prevencijai.	1krt./metai	Suteiktų informacijų skaičius	Vadovė
4.	Siekti didinti viešųjų pirkimų apimtį per Centrinę perkančiąją organizaciją, užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą.	Atliekant viešuosius pirkimus	Prekių ir paslaugų, įsigytų per CPO skaičius	Darbuotojas, vykdamas viešuosius pirkimus
5.	Plėtoti elektroninių paslaugų teikimą fiziniams ir juridiniams asmenims, nuolat atnaujinti paslaugų teikimo aprašymus ir informaciją.	2018 m. – 2021 m.	Paslaugų aprašymų ir informacijų skaičius	Vadovė
6.	Užtikrinti, kad Centro klientai turėtų galimybę pareikšti savo nuomonę apie paslaugų kokybę ir darbuotojų elgesį.	Nuolat	Gautų ir išnagrinėtų skundų ir pastabų santykis	Vadovė
7.	Registruoti informacijas, skundus ir kitas pastabas apie Centro darbą, nagrinėti ir informuoti bendruomenę ir darbuotojus.	Nuolat	Raštų skaičius	Vadovė
8.	Centro internetinėje svetainėje www.matulaiciospc.org įdėti korupcijos prevencijos programą	Nuolat	Įkelta programa	IT specialistai